

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA OPIEKI NAD OCIEMNIAŁYMI STOWARZYSZENIE ZA ROK 2019

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w placówkach edukacyjnych w ramach **Ośrodków Szkolno-Wychowawczych** w Rabce Zdroju, Laskach i Gdańsku Sobieszewie przebywało 252 uczniów, w tym w przedszkolach: 35, w szkołach podstawowych: 133, w szkołach ponadpodstawowych: 84. 31 sierpnia 2019 roku naukę w gimnazjach w Rabce Zdroju i w Laskach zakończyło 17 uczniów (10 kontynuuje naukę w szkołach ponadpodstawowych w Laskach), a w szkołach ponadpodstawowych 9 uczniów. Wczesnym Wspomaganiem Rozwoju na dzień 31 grudnia 2019r. objętych było 119 dzieci. We wszystkich naszych placówkach edukacyjnych realizowane były obowiązkowe zajęcia wynikające z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania, uczniowie zdobywali umiejętności i wiadomości zapisane w podstawie programowej dla danego etapu edukacyjnego. W Ośrodkach pracuje 319 osób, w tym: nauczyciele, wychowawcy, rehabilitanci, pracownicy administracyjni i fizyczni. Pedagogiczni pracownicy Ośrodków posiadają (bądź uzupełniają) tyflogiczne przygotowanie wraz ze specjalistycznym, bądź przedmiotowym, odpowiednim do prowadzonych zajęć. Do naszych placówek przyjmowane są dzieci z całej Polski oraz spoza jej granic na podstawie opinii bądź orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Dla każdego dziecka tworzony jest indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, obejmujący odpowiednią do potrzeb dziecka liczbę zajęć terapeutycznych i rewalidacyjnych, wśród nich: orientacja przestrzenna, terapia widzenia, integracja sensoryczna, rehabilitacja ruchowa, hipoterapia, dogoterapia, nauka gry na instrumentach, muzykoterapia, zajęcia logopedyczne, zajęcia z psychologiem oraz zajęcia grupowe, typu: rytmika, pływalnia i inne. Uczniowie naszych szkół na okres nauki mają możliwość zamieszkania w internatach. I tak w grudniu 2019 roku w naszych internatach: w Rabce Zdroju (28) i Laskach (149) mieszkało 177 wychowanków, 75 dojeżdżało do naszych szkół (przedszkoli) z domów rodzinnych.

W ramach Ośrodka w Laskach działają również: Szkoła Muzyczna I stopnia (13 uczniów na 31 grudnia 2019), dom dziecka (7 dzieci), dział tyflogologii, biblioteka, dział wydawniczy.

Zgodnie z decyzją Ministra Edukacji Narodowej w zakresie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkół i placówek oświatowych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 również Ośrodki Szkolno-Wychowawcze dla Dzieci Niewidomych w Laskach, Gdańsku Sobieszewie i Rabce Zdroju zawiesiły swoją działalność na czas nieokreślony. Nauczyciele, wychowawcy, rehabilitanci nawiązali kontakt z rodzicami uczniów i ustalili zasady organizacji nauczania na odległość. Praca jest dostosowana do możliwości i potrzeb uczniów.

W roku sprawozdawczym w **Specjalnym Ośrodku Szkolno–Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Rabce-Zdroju** uczyło się 35 wychowanków z niepełnosprawnością sprzężoną – w roku szkolnym 2019/20 w dwóch Szkołach: w Szkole Podstawowej Specjalnej - 21 uczniów, w Szkole Przyspasabiającej do Pracy 12 uczniów, w Przedszkolu – 2 dzieci. W Internacie mieszkało 28 wychowanków. W ramach działalności Ośrodka funkcjonuje Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka Niewidomego i Słabowidzącego, terapią wczesnej interwencji obejmowaliśmy systematycznie, tygodniowo 5 dzieci, przyjmowano także inne dzieci z dysfunkcją wzroku na konsultacje i diagnozy wynikające z bieżących i doraźnych potrzeb. Wszyscy wychowankowie naszego Ośrodka to dzieci i młodzież z niepełnosprawnością sprzężoną: z dysfunkcją wzroku niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rehabilitacyjnymi. Głównym celem działalności Ośrodka jest edukacja, rehabilitacja i wychowanie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością sprzężoną mającą na celu wszechstronny rozwój wychowanków, z akcentem na przygotowanie do samodzielności na miarę indywidualnych możliwości psychofizycznych każdego ucznia. W Ośrodku jest zatrudnionych 58 osób : dyrektor Ośrodka pełniący także funkcję kierownika internatu, dyrektor szkoły, prowadzący zajęcia w zakresie terapii widzenia, 14 nauczycieli (w tym jedna osoba na 6 godzin), 1 psycholog, 6 nauczycieli rewalidacji i rehabilitacji w zakresie rehabilitacji ruchowej, orientacji przestrzennej, logopedii, muzykoterapii (w tym trzy osoby na pół etatu), 13 wychowawców i 5 pomocy wychowawczych (w tym 1 osoba na godziny zlecane). Wychowawcy i pomoc wychowawcy obejmują również pracę w czasie dyżurów nocnych w internacie. Opieka medyczna: lekarz na ¼ etatu, 1 pielęgniarka. Personel administracyjny : 19 osób – kuchnia, dyżurka, sprzątanie, kierowcy, konserwator (w tym 1 osoba ½ etatu, 2 osoba na godziny zlecane).

Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy w Sobieszewie jest samodzielną placówką TONO, realizującą zadania statutowe od 1947 r. Na przestrzeni lat zmieniały się formy wsparcia osób niewidomych w Ośrodku, począwszy od wakacyjnych pobytów wypoczynkowych dzieci i dorosłych poprzez całoroczne turnusy rehabilitacyjne i szkoleniowe oraz warsztaty wspierające wszechstronny rozwój niewidomych. Podstawą funkcjonowania naszego Ośrodka jest baza noclegowa, gastronomiczna i rehabilitacyjna, dzięki której możemy kontynuować wyznaczone przez zarząd zadania. Za realizację tych zadań odpowiada zespół pracowników i sióstr. Osoby pracujące w Sobieszewie są zatrudniane przez Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Laskach. Wynagrodzenia dla pracowników Ośrodka przekazywane są z księgowości w Laskach. Ośrodek nie prowadzi dokumentacji kadrowej i płacowej, ani nie rozlicza się samodzielnie z ZUS. W 2019 roku w Ośrodku było zatrudnionych 13 osób na pełny etat i 1 osoba na 1/2 etatu. Ośrodek jest

przystosowany do funkcjonowania przez cały rok. W minionym roku dysponował 92 miejscami noclegowymi.

W 2019 r. zadania związane z obsługą jednostek organizacyjnych Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenia wykonywane były przez wchodzące w skład pionu **Administracji** działy:

- a) Dział Administracji Ogólnej Transportu i Zaopatrzenia,
- b) Dział Zatrudnienia i Płac,
- c) Dział Remontowo-Budowlany,
- d) Dział Rolny i Utrzymania Terenu,
- e) Zakład Leczniczo-Rehabilitacyjny,

a także samodzielny specjalista informatyk oraz inspektor Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. W naszej pracy wspierali nas także, działający na podstawie odrębnych umów cywilno – prawnych Inspektor Ochrony Danych Osobowych i specjaliści z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

W zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji naszych zadań, a przekraczającym nasze możliwości kadrowe i techniczne, korzystaliśmy z usług firm zewnętrznych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, na podstawie stosownych umów.

W 2019 r. Dział Administracji Ogólnej Transportu i Zaopatrzenia skupiał się przede wszystkim na zaopatrywaniu jednostek organizacyjnych Towarzystwa w materiały, sprzęt, wyposażenie i artykuły niezbędne dla bieżącej działalności. Dostawy, podobnie jak w latach ubiegłych, realizowano zarówno poprzez transport własny dostawców, firmy kurierskie, a także pojazdy stanowiące własność Towarzystwa.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. stan zatrudnienia w Towarzystwie Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszeniu wynosił **463** pracowników zatrudnionych na umowę o pracę, w tym 47 pracowników z orzeczeniami o niepełnosprawności. Całość zatrudnienia w przeliczeniu to **427,866** etatów.

Zadania Działu Remontowo-Budowlanego to w roku 2019 głównie bieżąca konserwacja i utrzymanie zasobów Towarzystwa do których należą m.in.: budynki, maszyny, sieć energetyczna, ciepłownicza, wodno-kanalizacyjna i gazowa.

W 2019 roku działalność **Zakładu Leczniczo-Rehabilitacyjnego** oparta była na zawartych z Mazowieckim Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia umowach:

1. Z zakresu Podstawowej Opieki Zdrowotnej obejmującej świadczenia lekarza POZ (lekarza medycyny rodzinnej), pielęgniarki środowiskowej oraz pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania, obejmującym na dzień 31 grudnia 2019 r. 1758

pacjentów zadeklarowanych do lekarza rodzinnego i pielęgniarki środowiskowej oraz 182 pacjentów zadeklarowanych do pielęgniarki szkolnej,

2. Z zakresu stomatologii ogólnej, obejmującej świadczenia dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia.
3. W rodzaju rehabilitacja lecznicza w dwóch zakresach: rehabilitacji osób z dysfunkcją narządu wzroku oraz rehabilitacji dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego.

W Przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej, na koniec roku 2019 zatrudnionych było troje lekarzy w specjalnościach: medycyna rodzinna i pediatria.

W roku ubiegłym, lekarze naszej Przychodni udzielili 7483 świadczenia przyjmując 1600 pacjentów. Ponadto nad 168 wychowankami w wieku szkolnym, opiekę sprawowały dwie pielęgniarki udzielając świadczeń z zakresu doraźnych interwencji, obserwacji i bilansów zdrowia dzieci.

Od maja 2019 r. kierownictwo nad Zakładem Leczniczo- Rehabilitacyjnym objął dr n. med. Jarosław Komorowski, lekarz ze specjalizacją z zakresu pediatrii i alergologii.

Dział Tyflogiczny i Biblioteka Tyflogiczna zatrudnia 2 osoby na 2 etatach oraz wolontariat ½ etatu. Nowe książki i maszynopisy są systematycznie inwentaryzowane, oprawiane i katalogowane komputerowo i tradycyjnie. Każda pozycja zostaje również zakwalifikowana do katalogu tematycznego, który jest stale rozbudowywany i poszerzany o nowe hasła w celu ułatwienia wyszukiwania pozycji na dany temat. Trwa aktualizacja katalogu książek i zbioru czasopism. W celu utworzenia katalogu cyfrowego powstała przygotowana przez Pana Igora Gawlika w ramach wolontariatu, nowa, autorska aplikacja **lib.tono.pl** pozwalająca na digitalizację katalogu zbiorów bibliotecznych oraz ich obsługę przez osoby niewidome. Księgozbiór:

Prowadzimy prenumeratę 13 tytułów polskich. Przychodzą 3 czasopisma obcojęzyczne. Obsługa czytelników: Czytelnicy: 206 osób. Wypożyczenia: 434. Zwroty: 486. Praktyki, szkolenia, badania, konsultacje: W roku 2019 przyjęto w Ośrodku 89 praktykantów i udzielono 20 konsultacji odnotowanych (wcześniej umówionych i zapisanych w terminarzu), oraz wiele okazjonalnych nie odnotowywanych w tym udzielanych telefonicznie bądź e-mailowo. Przyjęto łącznie 84 grupy popularne to jest 2512 osób. Odbyło się szkolenie w ramach studiów podyplomowych „Collegium Balticum” dla 16 słuchaczy oraz szkolenia dla grup osób niewidomych w zakresie nowych technologii. W Dziale Tyflogicznym prowadzony jest pod kierunkiem p. Józefa Plachy coroczny kurs dla nowozatrudnionych pracowników Ośrodka.

Celem Kursu jest przekazanie podstawowych zasad współpracy z niewidomymi, zasad bezpiecznego i samodzielnego poruszania się osób niewidomych, zagadnień związanych z terapią widzenia, a także całokształtem pracy rewalidacyjnej naszego Ośrodka.

Dom Pomocy Społecznej w Żułowie jest placówką przeznaczoną dla 70 kobiet niepełnosprawnych fizycznie. W przeciągu roku 2019 w Domu przebywały 74 pensjonariuszki. Średnia wieku mieszkanek wynosiła 66 lat. Rozpiętość wiekowa osób przebywających w placówce kształtowała się w granicach od 26 do 96 lat. Odpłatność za pobyt mieszkańców w 2019 r. odbywała wg dwóch zasad odpłatności w Domach Pomocy Społecznej.

Za osoby zamieszkałe w placówce przed 1.01.2004 r. (39 pensjonariuszki) koszty utrzymania pokrywane były z dotacji budżetu państwa i odpłatności 70% dochodu podopiecznego. Druga grupa to mieszkanki przyjęte po w/w dacie (29 osoby). Kierowaniem i ustalaniem odpłatności zajmują się organy gminy właściwej dla danej osoby w dniu jej kierowania (Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca Domu w Żułowie w 2019 r. ogłoszono na **2 880,00 zł**. W roku 2019 r. do DPS zostały przyjęte 4 nowe mieszkanki, 6 mieszkanek zmarło.

Dom od 1.01.2009 r. realizuje zadanie z zakresu pomocy społecznej (prowadzenie DPS dla osób niepełnosprawnych fizycznie) na zlecenie Powiatu Krasnostawskiego, na podstawie umowy zawartej w dniu 20 grudnia 2015 r. pomiędzy Powiatem Krasnostawskim, a Towarzystwem Opieki nad Ociemniałymi w Laskach, na okres od 1.01.2016 r. do 31.12.2020r. Na realizację wyżej wymienionego zadania Dom otrzymał dotację celową, która w 2019 r. wyniosła **888.000,00 zł**.

Decyzją Wojewody Lubelskiego z dnia 12 marca 2010 roku Dom posiada stałe pozwolenie na prowadzenie DPS dla kobiet niepełnosprawnych fizycznie.

Praca **Działu Darów** skoncentrowana jest przede wszystkim na prowadzeniu licznych zbiórek finansowych, rzeczowych, akcji promujących działalność Towarzystwa przybliżających potrzeby naszych niewidomych i słabowidzących uczniów oraz dorosłych osób z dysfunkcją wzroku. Pozyskujemy środki finansowe na bieżącą działalność, zdobywamy fundusze i dary rzeczowe pokrywające potrzeby zgłoszone do budżetu oraz na remonty (inwestycje). Przy współpracy zaprzyjaźnionych firm i fundacji udało się nam wygrać kilka grantów, pozyskując w ten sposób środki na zakup m.in. mat edukacyjnych i rzędzeń.

W czerwcu odbył się IV Memoriał im. Zofii Morawskiej, który z roku na rok cieszy się coraz większą popularnością i przybiera formę pikniku rodzinnego. Uczestnicy biegu wraz z rodzinami mogą skorzystać z wielu atrakcji dla nich przewidzianych.

Współpracujemy ze szkołami, parafiami, instytucjami oraz różnymi firmami i osobami prywatnymi, które prowadzą na naszą rzecz zbiórki rzeczowe (pomoce dydaktyczne, środki czystości, artykuły plastyczne i inne potrzebne materiały). Przyjęliśmy 23 grupy wolontariatu pracowniczego, co wiązało się ze zorganizowaniem niezbędnych materiałów potrzebnych do wykonania zaplanowanych prac oraz przygotowaniem frontu robót dzięki pomocy działów pomocniczych Towarzystwa. Prace na rzecz naszego Ośrodka wykonywały również osoby, które zgodnie z wyrokiem sądu muszą przepracować społecznie zasądzoną ilość godzin. Jest to praca wykonywana nieodpłatnie na rzecz naszego Ośrodka.

W 2019 roku zorganizowano szereg akcji zbiórkowych (część z nich nadal trwa):

Wesprzyj zakup przyrządów rehabilitacyjnych, Wielkanocna niespodzianka, Dzień dziecka, Remonty przeciwpożarowe, Udostępnij bibliotekę tyflogiczną, Zbiórka na wymianę drzwi w Szkole Podstawowej, Zbiórka na wyposażenie sali integracji sensorycznej.

Stałe akcje: Mecenat, Zbuduj dom dla chłopców, Zakup gier edukacyjnych, Czas na dobrą orientację, Wesprzyj zajęcia dogoterapii.

W zakresie promocji. Staraliśmy się dotrzeć do jak największej liczby odbiorców

W minionym roku Promocja zajmowała się:

- opracowaniem i wdrożeniem strategii marketingowej TOnOS,
- dbaniem o pozytywny wizerunek TOnOS,
- działaniami promującymi TOnOS w Internecie, w tym szczególnie na portalach social-media: Facebook, dalszy rozwój założonych profili na Twitterze, Instagramie, Youtubie,
- uruchomienie kanału na Youtubie światpodpalcami,
- prowadzeniem strony internetowej TOnOS
- tworzeniem informacji i reportaży fotograficznych z wydarzeń TOnOS,
- organizacją wydarzeń o charakterze promocyjnym oraz uczestnictwem w wydarzeniach zewnętrznych w zakresie promocji TOnOS,
- współpracą z partnerami zewnętrznymi, w tym mediami w zakresie działalności marketingowej i wizerunkowej,
- koordynacją reportaży medialnych dot. działalności TOnOS,
- projektowaniem grafik komputerowych i materiałów promocyjnych (banery, plakaty, kartki okolicznościowe, gadżety promocyjne),
- montowaniem filmów na potrzeby promocyjne (krótkie virale internetowe),
- działaniami promocyjnymi wokół kampanii 1% (film, ulotki, plakaty, kampania w Internecie i tramwajach),
- działaniami promocyjnymi i organizatorskimi IV Memoriału im. Zofii Morawskiej,
- promocją i współorganizacją wydarzeń sportowych – Orlen, Erasmus, turniej badmintona,

- stworzenie profesjonalnego spotu promocyjnego OSW, autoryzacją i monitoringiem materiałów medialnych ukazujących się na temat TOnOS.

Politykę promocyjną, prowadziliśmy w oparciu o wizję TOnOS, jako miejsca o szczególnym charakterze misji pomocy i edukacji dzieci i młodzieży niewidomej. Miejsca, zakotwiczonego w wartościach chrześcijańskich i tradycji, jednak na co dzień pracującego nowoczesnymi i innowacyjnymi metodami.

W roku 2019 pozyskaliśmy dary w wysokości 9.295 370,69 zł, z czego 1.384 416,32 zł z tytułu 1 % podatku.